

אלפבית: קבוצה Σ המקיימת $0 < |\Sigma| < \aleph_0$.

מילים: יהי Σ אלפבית אזי $\Sigma^* = \bigcup_{n=0}^{\infty} \Sigma^n$.

אורך של מילה: יהי Σ אלפבית ותהא $w \in \Sigma^n$ מילה אזי $|w| = n$.

המילה הריקה: יהי Σ אלפבית אזי $\varepsilon \in \Sigma^*$ עבורה $|\varepsilon| = 0$.

היפוך מילה: תהא $\langle w_1 \dots w_n \rangle \in \Sigma^*$ אזי $\langle w_n \dots w_1 \rangle^R = \langle w_1 \dots w_n \rangle$.

שרשור מילים: תהיינה $\langle w_1 \dots w_n \rangle, \langle \omega_1 \dots \omega_m \rangle \in \Sigma^*$ אזי $\langle w_1 \dots w_n, \omega_1 \dots \omega_m \rangle = \langle w_1 \dots w_n \rangle \langle \omega_1 \dots \omega_m \rangle$.

חזקה של מילה: תהא $\langle w_1 \dots w_n \rangle \in \Sigma^*$ ויהי $m \in \mathbb{N}$ אזי $\langle w_1 \dots w_n \rangle^m = \prod_{i=1}^m \langle w_1 \dots w_n \rangle$.

מספר המופעים של אות במילה: תהא $w \in \Sigma^n$ ותהא $\sigma \in \Sigma$ אות אזי $\#_{\sigma}(w) = |\{i \in [n] \mid w_i = \sigma\}|$.

שפה: יהי Σ אלפבית אזי $L \subseteq \Sigma^*$.

היפוך שפה: תהא $L \subseteq \Sigma^*$ שפה אזי $L^R = \{w^R \mid w \in L\}$.

שרשור שפות: תהיינה $L_1, L_2 \subseteq \Sigma^*$ שפות אזי $L_1 \parallel L_2 = L_1 L_2 = \{w\omega \mid (w \in L_1) \wedge (\omega \in L_2)\}$.

חזקה של שפה: תהא $L \subseteq \Sigma^*$ שפה ויהי $m \in \mathbb{N}$ אזי $L^m = \left\{ \prod_{i=1}^m w_i \mid \forall i \in [m]. w_i \in L \right\}$.

סגור קליני של שפה: תהא $L \subseteq \Sigma^*$ שפה אזי $L^* = \bigcup_{k=0}^{\infty} L^k$.

שפת הרישוא: תהא $L \subseteq \Sigma^*$ שפה אזי $\text{prefix}(L) = \{y \in \Sigma^* \mid \exists x \in \Sigma^*. yx \in L\}$.

שפת הסיפא: תהא $L \subseteq \Sigma^*$ שפה אזי $\text{suffix}(L) = \{y \in \Sigma^* \mid \exists x \in \Sigma^*. xy \in L\}$.

אלגוריתם מכריע שפה: תהא $L \subseteq \Sigma^*$ שפה אזי אלגוריתם $A : \Sigma^* \rightarrow \{\text{true}, \text{false}\}$ המקיים

• מקבל: לכל $x \in L$ מתקיים $A(x) = \text{true}$.

• דוחה: לכל $x \notin L$ מתקיים $A(x) = \text{false}$.

פונקציה בולאנית: תהא X קבוצה אזי $f : X \rightarrow \{0, 1\}$.

בסיס דה־מורגן: $\mathcal{B} = \{\wedge, \vee, \neg\}$.

מעגל בוליאני: תהיינה $k_1 \dots k_n \in \mathbb{N}_+$ תהיינה $f_1 \dots f_n$ פונקציות בוליאניות באשר $f_i : \{0, 1\}^{k_i} \rightarrow \{0, 1\}$ לכל $i \in [n]$ ותהיינה

$x_1 \dots x_m, y_1 \dots y_k \in \{0, 1\}$ אזי גרף מכוון G מעל $\{f_1 \dots f_n, x_1 \dots x_m, y_1 \dots y_k\}$ המקיים

• G חסר מעגלים מכוונים.

• לכל $i \in [m]$ מתקיים $\deg^-(x_i) = 0$.

• לכל $i \in [n]$ מתקיים $\deg^-(f_i) = k_i$.

• לכל $i \in [k]$ מתקיים $\deg^-(y_i) = 1$ וכן $\deg^+(y_i) = 0$.

שער: יהי מעגל בוליאני אזי $f_1 \dots f_n$.

חוטם: יהי C מעגל בוליאני אזי $E(C)$.

fan-out: יהי C מעגל בולינארי אזי $\deg^+(v) = \max_{u \in V(C)} \deg^+(u)$.

נוחסאות: יהי C מעגל בולינארי אזי $\{G \leq C \mid 1 \text{ הוא } G \text{ של fan-out}\}$.

שערוד מעגל בולינארי על קלט: יהי C מעגל בולינאני ויהי $v \in \{0, 1\}^m$ אזי $(x_1 \dots x_m) = v$ וכן y_i הינו הפלט הנוצר מהפעלת

הפונקציות הבולינאניות על הקודקודים הנכנסים.

סימון: יהי C מעגל בולינאני ויהי $v \in \{0, 1\}^m$ אזי השערוד של C על v הוא $C(v) = (y_1 \dots y_k)$.

מעגל מחשב פונקציה: תהא $f : \{0, 1\}^n \rightarrow \{0, 1\}$ אזי מעגל בולינאני C עבורו לכל $v \in \{0, 1\}^n$ מתקיים $C(v) = f(v)$.

משפט אוניברסליות דה־מורגן: תהא $f : \{0, 1\}^m \rightarrow \{0, 1\}^k$ אזי קיים מעגל בולינאני C מעל בסיס דה־מורגן עבורו לכל $v \in \{0, 1\}^m$

מתקיים $C(v) = f(v)$.

משפחה של מעגלים: מעגלים בולינאניים $\{C_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ עבורם C_i מקבל קלט באורך i .

משפחה מכריעה שפה: תהא $L \subseteq \{0, 1\}^*$ שפה אזי משפחה של מעגלים $\{C_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ עבורה לכל $n \in \mathbb{N}$ ולכל $x \in \{0, 1\}^n$ מתקיים

$(C_n(x)) \iff (x \in L)$.

מודל לא יוניפורמי: משפחה של מעגלים $\{C_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ עבורה לכל $n \in \mathbb{N}$ יש אלגוריתם שונה.

מודל יוניפורמי: משפחה של מעגלים $\{C_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ עבורה לכל $n \in \mathbb{N}$ יש אלגוריתם זהה.

גודל מעגל: יהי מעגל בולינאני C אזי $|C|$ מספר השערים ב־ C .

חסם עליון לגודל משפחת מעגלים: תהא $\{C_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ משפחה של מעגלים אזי $S : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ עבורה $|C_n| \leq S(n)$.

טענה: תהא $f : \{0, 1\}^n \rightarrow \{0, 1\}$ אזי קיים מעגל C שמחשב את f בגודל $\mathcal{O}(n \cdot 2^n)$.

טענה: תהא $f : \{0, 1\}^n \rightarrow \{0, 1\}$ אזי קיים מעגל C שמחשב את f בגודל $\mathcal{O}(2^n)$.

משפט לופיאנוב: תהא $f : \{0, 1\}^n \rightarrow \{0, 1\}$ אזי קיים מעגל C שמחשב את f בגודל $O\left(\frac{2^n}{n}\right)$.

טענה שאנון: קיים $n \in \mathbb{N}$ עבורו קיימת $f : \{0, 1\}^n \rightarrow \{0, 1\}$ שאינה ניתנת לחישוב בעזרת מעגל C בגודל קטן מאשר $\frac{2^n}{10n}$.

אוטומט סופי דטרמיניסטי (אס"ד): תהא $Q \neq \emptyset$ קבוצה סופית יהי Σ אלפבית תהא $\delta : Q \times \Sigma \rightarrow Q$ יהי $q \in Q$ ותהא $F \subseteq Q$ אזי $(Q, \Sigma, \delta, q, F)$.

מצבים באוטומט סופי דטרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, q, F)$ אס"ד אזי Q .

אלפבית באוטומט סופי דטרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, q, F)$ אס"ד אזי Σ .

פונקציית מעברים באוטומט סופי דטרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, q, F)$ אס"ד אזי δ .

מצב התחלתי באוטומט סופי דטרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, q, F)$ אס"ד אזי q .

מצבים מקבלים באוטומט סופי דטרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, q, F)$ אס"ד אזי F .

פונקציית המעברים המורחבת: יהי $(Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$ אס"ד אזי $\hat{\delta} : Q \times \Sigma^* \rightarrow Q$ עבורה לכל $q \in Q$ מתקיים $\hat{\delta}(q, \varepsilon) = q$ וכן לכל $x \in \Sigma^n$ מתקיים $\hat{\delta}(q, x) = \delta(\hat{\delta}(q, x_1 \dots x_{n-1}), x_n)$.

אוטומט סופי דטרמיניסטי מקבל מילה: יהי $(Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$ אס"ד אזי $x \in \Sigma^*$ המקיים $\hat{\delta}(q_0, x) \in F$.

טענה: יהי A אס"ד ויהי $x \in \Sigma^n$ אזי A מקבל את $x \iff (x$ מקבל את $A) \iff q_1 \dots q_n \in Q$ עבורם $\delta(q_{i-1}, x_i) = q_i$ לכל $i \in [n]$ וכן $q_n \in F$.

שפה של אוטומט סופי דטרמיניסטי: יהי A אס"ד אזי $L(A) = \{x \in \Sigma^* \mid x \text{ מקבל את } A\}$.

שפה רגולרית: יהי Σ אלפבית אזי שפה $\mathcal{L} \subseteq \Sigma^*$ עבורה קיים אס"ד A המקיים $L(A) = \mathcal{L}$.

טענה: $\emptyset$ רגולרית.

טענה: $\{\varepsilon\}$ רגולרית.

טענה: $\{x \mid \#_1(x) = 1 \pmod{2}\}$ רגולרית.

טענה: $\{y 1 0^{2k} \mid (y \in \{0, 1\}^*) \wedge (k \in \mathbb{N})\}$ רגולרית.

טענה: יהיו $L_1, L_2, L_3 \subseteq \Sigma^*$ שפות אזי $L_1(L_2L_3) = (L_1L_2)L_3$.

טענה: תהא $L \subseteq \Sigma^*$ שפה באשר $L \neq \emptyset$ וכן $L \neq \{\varepsilon\}$ אזי L^* אינסופית.

משפט: תהיינה $L, \mathcal{L} \subseteq \Sigma^*$ שפות רגולריות אזי

• $L \cup \mathcal{L}$ רגולרית.

• $L \cap \mathcal{L}$ רגולרית.

• $\bar{L}$ רגולרית.

• $L \parallel \mathcal{L}$ רגולרית.

• לכל $n \in \mathbb{N}$ מתקיים כי L^n רגולרית.

• L^* רגולרית.

מסקנה: $\{x \mid \#_1(x) = 0 \pmod{2}\}$ רגולרית.

אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס (אסלד"ם): תהא $Q \neq \emptyset$ קבוצה סופית יהי Σ אלפבית תהא $\delta : Q \times \Sigma \rightarrow \mathcal{P}(Q)$ ותהיינה $S, F \subseteq Q$ אזי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$.

מצבים באוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי Q .

אלפבית באוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי Σ .

פונקציית מעברים באוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי δ .

מצבים התחלתיים באוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי S .

מצבים מקבלים באוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי F .

פונקציית המעברים המורחבת: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי $\hat{\delta} : \mathcal{P}(Q) \times \Sigma^* \rightarrow \mathcal{P}(Q)$ עבורה לכל $T \subseteq Q$ מתקיים $\hat{\delta}(T, \varepsilon) = T$ וכן לכל $x \in \Sigma^n$ מתקיים $\hat{\delta}(q, x) = \bigcup_{q \in \hat{\delta}(T, x_1 \dots x_{n-1})} \delta(q, x_n)$.

אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס מקבל מילה: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי $x \in \Sigma^*$ המקיים $\hat{\delta}(S, x) \cap F \neq \emptyset$.

טענה: יהי M אסלד"ם ויהי $x \in \Sigma^n$ אזי M מקבל את $x \iff (x$ מקבל את $M) \iff q_0 \dots q_n \in Q$ עבורם $q_0 \in S$ וכן $q_i \in \delta(q_{i-1}, x_i)$ לכל $i \in [n]$ וכן $q_n \in F$.

שפה של אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי מינוס: יהי M אסלד"ם אזי $L(M) = \{x \in \Sigma^* \mid x \text{ מקבל את } M\}$.

אוטומט סופי דטרמיניסטי מינוס החזקה: יהי $M = (Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסלד"ם אזי אס"ד $(Q', \Sigma, \delta', q_0, F')$ באשר

• $Q' = \mathcal{P}(Q)$

• $\delta'(T, x) = \bigcup_{q \in T} \delta(q, x)$

$$\bullet q_0 = S$$

$$\bullet F' = \{T \subseteq Q \mid T \cap F \neq \emptyset\}$$

למה: יהי M אסלד"ם יהי A אס"ד החזקה של M תהא $T \subseteq Q_N$ ויהי $x \in \Sigma^*$ אזי $\hat{\delta}_A(T, x) = \hat{\delta}_M(T, x)$

משפט: יהי M אסלד"ם אזי קיים אס"ד A עבורו $L(M) = L(A)$

סימון: יהי Σ אלפבית אזי $\Sigma_\varepsilon = \Sigma \cup \{\varepsilon\}$

אוטומט סופי לא־טרמיניסטי (אסל"ד): תהא $Q \neq \emptyset$ קבוצה סופית יהי Σ אלפבית תהא $\delta : Q \times \Sigma_\varepsilon \rightarrow \mathcal{P}(Q)$ ותהיינה $S, F \subseteq Q$

אזי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$

מצבים באוטומט סופי לא־טרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסל"ד אזי Q

אלפבית באוטומט סופי לא־טרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסל"ד אזי Σ

פונקציית מעברים באוטומט סופי לא־טרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסל"ד אזי δ

מצבים התחלתיים באוטומט סופי לא־טרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסל"ד אזי S

מצבים מקבלים באוטומט סופי לא־טרמיניסטי: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסל"ד אזי F

סביבת ε : יהי N אסל"ד ויהי $q \in Q$ אזי $E(q) = \{q' \in Q \mid \exists a \in Q^{k+1}. (a_0 = q) \wedge (\forall i \in [k]. a_i \in \delta(a_{i-1}, \varepsilon)) \wedge (a_k = q')\}$

סביבת ε : יהי N אסל"ד ויהי $T \subseteq Q$ אזי $E(T) = \bigcup_{q \in T} E(q)$

פונקציית המעברים המורחבת: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסל"ד אזי $\hat{\delta} : \mathcal{P}(Q) \times \Sigma^* \rightarrow \mathcal{P}(Q)$ עברה לכל $T \subseteq Q$ מתקיים $\hat{\delta}(T, \varepsilon) =$

$$E(T) \text{ וכן לכל } x \in \Sigma^n \text{ מתקיים } \hat{\delta}(q, x) = R\left(\bigcup_{q \in \hat{\delta}(T, x_1 \dots x_{n-1})} \delta(q, x_n)\right)$$

אוטומט סופי לא־טרמיניסטי מקבל מילה: יהי $(Q, \Sigma, \delta, S, F)$ אסל"ד אזי $x \in \Sigma^*$ המקיים $\hat{\delta}(S, x) \cap F \neq \emptyset$

סימון: יהי $x \in \Sigma^*$ יהיו $\sigma_1 \dots \sigma_n \in \Sigma \setminus \{\varepsilon\}$ ויהיו $k_0 \dots k_n \in \mathbb{N}$ עבורם $x = \varepsilon^{k_0} \sigma_0 \varepsilon^{k_1} \sigma_1 \varepsilon^{k_2} \dots \sigma_n \varepsilon^{k_n}$ אזי $x^\sharp = \sigma_1 \dots \sigma_n$

טענה: יהי A אסל"ד ויהי $x \in \Sigma^n$ אזי A מקבל את $x \iff (x \text{ קיימים } q_0 \dots q_n \in Q \text{ עבורם } q_0 \in S \text{ וכן } q_i \in \delta(q_{i-1}, x_i^\sharp) \text{ לכל } i \in [n])$

$(q_n \in F \text{ וכן } i \in [n])$

שפה של אוטומט סופי לא־טרמיניסטי: יהי A אסל"ד אזי $L(A) = \{x \in \Sigma^* \mid x \text{ מקבל את } A\}$

משפט: יהי N אסל"ד אזי קיים אסלד"ם M עבורו $L(N) = L(M)$

מסקנה: יהי N אסל"ד אזי קיים אס"ד A עבורו $L(A) = L(M)$

מסקנה: יהי Σ אלפבית ותהא Σ^* שפה $\mathcal{L} \subseteq \Sigma^*$ שפה אזי $(\mathcal{L} \text{ רגולרית}) \iff (\text{קיים אסל"ד } N \text{ המקיים } L(N) = \mathcal{L})$

ביטוי רגולרי (ב"ד): יהי Σ אלפבית אזי

$$\bullet \emptyset$$

$$\bullet \text{ יהי } a \in \Sigma_\varepsilon \text{ אזי } a$$

$$\bullet \text{ יהיו } R_1, R_2 \text{ ביטויים רגולריים אזי } R_1 \cup R_2$$

$$\bullet \text{ יהיו } R_1, R_2 \text{ ביטויים רגולריים אזי } R_1 R_2$$

$$\bullet \text{ יהי } R \text{ ביטוי רגולרי אזי } R^*$$

שפה נוצרת מביטוי רגולרי: יהי Σ אלפבית אזי

$$\bullet L(\emptyset) = \emptyset$$

$$\bullet \text{ יהי } a \in \Sigma_\varepsilon \text{ אזי } L(a) = \{a\}$$

$$\bullet \text{ יהיו } R_1, R_2 \text{ ביטויים רגולריים אזי } L(R_1 \cup R_2) = L(R_1) \cup L(R_2)$$

$$\bullet \text{ יהיו } R_1, R_2 \text{ ביטויים רגולריים אזי } L(R_1 R_2) = L(R_1) L(R_2)$$

$$\bullet \text{ יהי } R \text{ ביטוי רגולרי אזי } L(R^*) = L(R)^*$$

סימון: יהי Σ אלפבית אזי $r \in \Sigma^*$ ביטוי רגולרי $\{r \in \Sigma^* \mid r \text{ ביטוי רגולרי}\} = R(\Sigma)$

הערה: קיים סדר פעולות לביטויים רגולריים

$$\bullet \text{ סגור קליני.}$$

$$\bullet \text{ שרשור.}$$

$$\bullet \text{ איחוד.}$$

משפט: יהי Σ אלפבית ותהא $\mathcal{L} \subseteq \Sigma^*$ שפה אזי $(\mathcal{L} \text{ רגולרית}) \iff (\text{קיים } r \in R(\Sigma) \text{ עבורו } L(r) = \mathcal{L})$

שפה ניתנת לניפוח: שפה $\mathcal{L}$ וקבוע $\ell > 0$ עבורם לכל $w \in \mathcal{L}$ באשר $|w| \leq \ell$ קיימים $x, y, z \in \Sigma^*$ באשר $|y| > 0$ וכן $|xy| \leq \ell$ וכן $w = xyz$

$$x y^k z \in \mathcal{L} \text{ מתקיים } k \in \mathbb{N}$$

טענה למת הניפוח: תהא $\mathcal{L}$ שפה רגולרית אזי קיים $\ell > 0$ עבורו $\mathcal{L}$ ניתנת לניפוח ℓ

קבוע הניפוח: תהא $\mathcal{L}$ שפה רגולרית אזי $\{\mathcal{L}\}$ ניתנת לניפוח ℓ $\min \{\ell \in \mathbb{N}_+ \mid \ell \text{ ניתנת לניפוח } \ell\}$.

טענה: $\{x \in \{0, 1\}^* \mid \#_0(x) = \#_1(x)\}$ אינה רגולרית.

טענה: $\{0^i 1^j \mid i > j\}$ אינה רגולרית.

טענה: p ראשוני, $\{a^p \mid a \in \Sigma\}$ אינה רגולרית.

טענה: השפה $\{a^i b^n c^n \mid n \in \mathbb{N}, i \in \mathbb{N}_+\} \cup \{b^n c^n \mid n, m \in \mathbb{N}\}$ ניתנת לניפוח 1 וכן אינה רגולרית.